

Zadržovací právo

Věřitel může zadržet podle ustanovení § 175 občanského zákoníku cizí movitou věc, má-li pohledávku vůči osobě, která sice není jejím vlastníkem, avšak mu věc na základě platné smlouvy nebo z jiného právního důvodu předala nebo jí má věc podle platné smlouvy nebo z jiného právního důvodu odevzdat.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 2264/2005, ze dne 27.9.2006)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce MB L. a.s. zastoupeného advokátem, proti žalovanému M. S., s.r.o., v likvidaci (dříve H. M. - opravářské služby, spol. s r.o.) zastoupenému advokátkou, o vydání věci, vedené u Okresního soudu v Opavě pod sp. zn. 25 C 99/2003, o dovolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. dubna 2005 č.j. 8 Co 907/2004-58, tak, že rozsudek krajského soudu se zrušuje a věc se vrací Krajskému soudu v Ostravě k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobce se domáhal, aby mu žalovaný vydal nákladní automobil "AVIA A31TL, č. karoserie TNA31TLHYTA004073, číslo motoru 136-96-02822, ". Žalobu zdůvodnil zejména tím, že jako vlastník tohoto automobilu jej podle smlouvy o finančním pronájmu ze dne 29.5.1997 č. 5007013897 předal podnikateli M. K. a že dopisem ze dne 11.2.2002, doručeným M. K. dne 22.7.2002, od smlouvy o finančním pronájmu z důvodu neplacení splátek nájemného odstoupil a nájemce vyzval k vrácení automobilu. Posléze se žalobce dozvěděl, že automobil se nachází u žalovaného, u něhož si nájemce M. K. objednal opravu vozidla, za jejíž provedení však nezaplatil. Žalovaný odmítá automobil žalobci vydat s odůvodněním, že k zajištění své pohledávky za opravu automobilu věc zadržel podle ustanovení § 175 občanského zákoníku.

Okresní soud v Opavě rozsudkem ze dne 29.6.2004, č.j. 25 C 99/2003-31 žalobě vyhověl a rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 5.725,- Kč k rukám "právní zástupkyně žalobce" advokátky Mgr. M. L. Z provedených důkazů zjistil, že žalobce je vlastníkem předmětného nákladního automobilu a že ho na základě smlouvy o finančním pronájmu ze dne 29.5.1997 č. 5007013897 předal podnikateli M. K. Bratr nájemce R. K. s pronajatým automobilem havaroval a nájemce M. K. uzavřel dne 17.12.2000 se žalovaným smlouvu o dílo, jejímž předmětem byla oprava "skříňové nástavby po havárii a dodání fridexu". Žalovaný fakturou ze dne 1.2.2001 vyúčtoval nájemci (objednateli díla) za "opravu automobilu" 389.310,60 Kč, žalovaný však dosud cenu díla nezaplatil; žalovaný proto k zajištění své pohledávky ze smlouvy o dílo automobil zadržel. Soud prvního stupně dovodil, že na základě smlouvy o dílo ze dne 17.12.2000, uzavřené podle ustanovení § 513 (správně § 536) a násl. obchodního zákoníku, vznikl žalovanému jako zhotoviteli nárok na plnění (na zaplacení díla) pouze proti nájemci M. K. jako objednateli a že vůči žalobci jako vlastníku automobilu nemůže zhotovitel uplatňovat "žádné nároky vyplývající z toho, že objednatel opravu včas nezaplatil"; zhotovitel nemůže mít vůči vlastníku automobilu právo ani z důvodu bezdůvodného obohacení, neboť plnění "poskytnuté po právu objednateli" nemůže být současně "posuzováno jako plnění bez právního důvodu vůči někomu, kdo vůbec v právním vztahu nevystupoval", tedy vůči vlastníku automobilu (žalobci), a uvedené platí "tím spíše", že žalovaný "zcela přesně věděl", že "vlastníkem věci přijímané do opravy není objednatel, nýbrž žalobce". Ten, kdo je povinen vydat cizí věc, ji může ve smyslu ustanovení § 175 odst. 1 občanského zákoníku zadržet podle názoru soudu prvního stupně jen "vůči tomu, vůči komu má splatnou pohledávku", a to "pouze za předpokladu, že by se jednalo o věc v jeho vlastnictví". Protože žalovaný jako zhotovitel díla měl pohledávku jen vůči objednateli M. K. a nikoliv také (a to ani z důvodu bezdůvodného obohacení) vůči žalobci jako vlastníku automobilu, nebyl žalovaný oprávněn automobil zadržet. Uvedený závěr podle názoru soudu prvního stupně vyplývá též z toho, že "jediným oprávněním tzv. retenčního věřitele je uspokojení vlastní splatné pohledávky při prodeji zadržované věci v rámci výkonu rozhodnutí", při němž má právo na přednostní uspokojení ze zadržované věci před jiným věřitelem, a to i zástavním věřitelem. K prodeji zadržené věci při výkonu rozhodnutí si musí tzv. retenční věřitel "obstarat" titul a je "evidentní", že ho může získat jen vůči svému dlužníku (objednateli M. K.) a že při výkonu rozhodnutí prodejem zadržené věci by žalobce mohl s úspěchem uplatnit své vlastnické právo jako právo nepřipouštějící výkon rozhodnutí;

nemůže-li být dosaženo účelu zadržovacího práva, nemůže být podle soudu prvního stupně "ani zadržení věci poprávu". Soud prvního stupně uzavřel, že žalovaný svým jednáním neoprávněně zasahuje do vlastnického práva žalobce a že je proto povinen mu předmětný nákladní automobil vydat (§ 126 odst. 1 občanského zákoníku).

K odvolání žalovaného Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 14.4.2005, č.j. 8 Co 907/2004-58 rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Odvolací soud se ztotožnil se soudem prvního stupně v tom, že žalovaný nemůže mít vůči žalobci právo z bezdůvodného obohacení, neboť "toto právo nelze uplatňovat vůči někomu, kdo v právním vztahu nevystupoval a jako takové je nelze tudíž spojovat s vlastnictvím k opravované věci", a že žalovaný zadržuje žalobcův nákladní automobil neoprávněně.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal žalovaný dovolání. Namítá, že při uzavírání smlouvy o dílo na opravu věci neukládá žádný právní předpis zhotoviteli zjišťovat, kdo je vlastníkem věci, a není to ani dobře možné; zhotovitel "není schopen" zjistit ani vlastnictví motorového vozidla, když "tato skutečnost se neuvádí ani ve velkém ani v malém technickém průkazu vozidla". Žalovaný je proto "na pochybách, jakým způsobem má dále provozovat svou živnost", jestliže mu nenáleží zadržovací právo jako "jediné relevantní právo k ochraně a k vymahatelnosti pohledávek souvisejících s provedenými opravami". Žalovaný dále poukazuje na to, že objednatel byl - jak se dozvěděl později - leasingový nájemce vlastníka vozidla, který při uzavření smlouvy o dílo "mohl jednat jako mandatář žalobce, když po havárii vozidla je nepochybně oprávněn provést jeho opravu autorizovaný servis, což je servis žalovaného". Žalovaný nesouhlasí se závěry soudů ani v tom, že by nemohl mít vůči žalobci pohledávku z bezdůvodného obohacení. Je nepochybné, že opravou automobilu došlo k jeho zhodnocení; nebyl-li žalovaný povinen opravu provést (jak se domnívá žalobce), plnil žalovaný bez právního důvodu, žalobce se tím bezdůvodně obohatil a žalovaný byl oprávněn k zajištění této pohledávky automobil zadržet. Přípustnost dovolání žalovaný dovozuje z ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. a navrhuje, aby dovolací soud zrušil rozsudky soudů obou stupňů.

Žalobce v průběhu dovolacího řízení oznámil, že svůj podnik smlouvou o prodeji podniku ze dne 28.2.2006 prodal společnosti R. - L., s.r.o. a že s účinností od 1.3.2006 přešly na nabyvatele "veškeré pohledávky a závazky, jakož i vlastnické právo k movitým věcem žalobce k podniku se vázící", a navrhl, aby kupující vstoupil do řízení na jeho místo žalobce. Vzhledem k tomu, že žalobce MB L. a.s. neztratil způsobilost být účastníkem řízení a protože postup podle ustanovení § 107a o.s.ř. se v dovolacím řízení nemůže uplatnit (srov. § 243c odst. 1 o.s.ř.), dovolací soud k tomuto návrhu žalobce nepřihlédl a nadále jednal s MB L. a.s., jako s účastníkem tohoto řízení na straně žalobce.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Podmínky přípustnosti dovolání proti rozsudku odvolacího soudu jsou obsaženy v ustanovení § 237 o.s.ř.

Dovolání je přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé [§ 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř.] nebo jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [§ 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř.], anebo jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř. a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam [§ 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.]; to neplatí ve věcech, v nichž dovoláním dotčeným výrokem bylo rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím 20.000,- Kč a v obchodních věcech 50.000,- Kč, přičemž se nepřihlíží k příslušenství pohledávky [§ 237 odst. 2 písm. a) o.s.ř.], a ve věcech upravených zákonem o rodině, ledaže jde o rozsudek o omezení nebo zbavení rodičovské zodpovědnosti nebo pozastavení jejího výkonu, o určení (popření) rodičovství nebo o nezrušitelné osvojení [§ 237 odst. 2 písm. b) o.s.ř.].

Žalovaný dovoláním napadá rozsudek odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé. Podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř. dovolání není přípustné, a to již proto, že ve věci nebylo soudem prvního stupně vydáno rozhodnutí ve věci samé, které by bylo odvolacím soudem zrušeno. Dovolání žalovaného proti rozsudku odvolacího soudu tedy může být přípustné jen při splnění předpokladů uvedených v ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.

Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.

zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem [§ 237 odst. 3 o.s.ř.].

Dovolací soud je při přezkoumání rozhodnutí odvolacího soudu zásadně vázán uplatněnými dovolacími důvody (srov. § 242 odst. 3 o.s.ř.); vyplývá z toho mimo jiné, že při zkoumání, zda napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve smyslu ustanovení § 237 odst. 3 o.s.ř. ve věci samé po právní stránce zásadní právní význam, může posuzovat jen takové právní otázky, které dovolatel v dovolání označil.

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud za použití hledisek, příkladmo uvedených v ustanovení § 237 odst. 3 o.s.ř., dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé po právní stránce zásadní význam skutečně má.

Při rozhodování v projednávané věci soudy mimo jiné řešily otázku, zda a (v kladném případě) za jakých podmínek může vzniknout zadržovací právo k zajištění pohledávky, kterou má věřitel vůči osobě, jež není vlastníkem zadržené věci. Uvedená právní otázka dosud nebyla v rozhodování dovolacího soudu vyřešena. Vzhledem k tomu, že její posouzení bylo pro rozhodnutí projednávané věci významné (určující), představuje napadený rozsudek odvolacího soudu rozhodnutí, které má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Dovolací soud proto dospěl k závěru, že dovolání proti rozsudku odvolacího soudu je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o.s.ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.), Nejvyšší soud ČR dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Ten, kdo je povinen vydat cizí movitou věc, kterou má u sebe, ji může zadržet k zajištění své pohledávky, kterou má proti osobě, jíž by jinak byl povinen věc vydat (srov. § 175 odst. 1 občanského zákoníku); to však neplatí, má-li u sebe věc neprávem, zejména jestliže se jí zmocnil svémocně nebo lstí (srov. § 176 odst. 1 občanského zákoníku), nebo - s výjimkou případu, že byl podán návrh na prohlášení konkursu na majetek dlužníka - bylo-li mu při předání věci uloženo, aby s věcí naložil způsobem, který je neslučitelný s výkonem zadržovacího práva (srov. § 176 odst. 2 občanského zákoníku).

Cizí movitá věc může být zásadně zadržena jen k zajištění splatné pohledávky (srov. § 175 odst. 1 občanského zákoníku); byl-li podán návrh na prohlášení konkursu na majetek dlužníka, může zadržovací právo vzniknout též k zajištění dosud nesplacené pohledávky (srov. § 175 odst. 2 občanského zákoníku).

Zadržovací právo vznikne jednostranným právním úkonem oprávněné osoby, kterým vyjadřuje svou vůli věc zadržet (§ 177 odst. 1 občanského zákoníku). O zadržení věci a jeho důvodech je oprávněná osoba povinna vyzrozumět dlužníka bez zbytečného odkladu; byla-li uzavřena písemně smlouva, na jejímž základě má oprávněná osoba věc u sebe, musí být písemně i vyzrozumění dlužníka (srov. § 177 odst. 2 občanského zákoníku).

Při výkonu soudního rozhodnutí má věřitel, jehož pohledávka je zajištěna zadržovacím právem, právo na přednostní uspokojení z výtěžku získaného prodejem nebo jiného zpeněžení zadržené věci před jiným věřitelem, a to i zástavním věřitelem (srov. § 179 občanského zákoníku).

Zadržovací právo zaniká zánikem zajištěné pohledávky nebo zánikem zadržené věci nebo vydáním zadržené věci dlužníku anebo složením jiné jistoty, kterou dlužník poskytl oprávněné osobě s jejím souhlasem (srov. § 180 odst. 1 a 2 občanského zákoníku).

Zadržovací právo - jak vyplývá z výše uvedeného - slouží k zajištění splatné pohledávky nebo, byl-li podán návrh na prohlášení konkursu na majetek dlužníka, i dosud nesplacené pohledávky tím, že věřiteli umožňuje, aby si ponechal cizí movitou věc, kterou by jinak byl povinen dlužníku vydat, a aby dosáhl uspokojení své pohledávky z výtěžku prodeje nebo jiného zpeněžení zadržené věci, nesplní-li dlužník ani dodatečně svůj dluh odpovídající zajištěné pohledávce.

Zadržovací právo má v první řadě funkci zajišťovací; zabezpečuje pohledávku věřitele od okamžiku svého vzniku, vede (motivuje) dlužníka k tomu, aby pohledávku věřitele dobrovolně splnil alespoň dodatečně, a věřiteli poskytuje jistotu, že se bude moci uspokojit ze zadržené věci, jestliže dlužník ani dodatečně svůj dluh dobrovolně nesplní. Nesplní-li dlužník svou povinnost ani dodatečně, může se věřitel uspokojit ze zadržené věci, aniž by musel spoléhat

na to, že se domůže úhrady z majetku (z jiného majetku) dlužníka. Zadržovaná věc může být prodána (jinak zpeněžena) na návrh věřitele v nedobrovolné veřejné dražbě prováděné podle zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách (ve znění pozdějších předpisů), nebo při soudním výkonu rozhodnutí anebo v exekuci prováděné podle zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů (ve znění pozdějších předpisů); při soudním výkonu rozhodnutí a v exekuci má věřitel oprávněný ze zadržovacího práva vždy (i kdyby tato řízení byla zahájena na návrh jiného věřitele) právo na přednostní uspokojení z výtěžku prodeje nebo jiného zpeněžení věci před jiným věřitelem, a to i zástavním věřitelem (srov. § 331a odst.1 o.s.ř., § 69 exekučního řádu, § 179 občanského zákoníku).

Zadržovací právo je právem subsidiárním a akcesorickým. Subsidiarita zadržovacího práva vyjadřuje, že jde o podpůrný zdroj uspokojení pohledávky věřitele, který se uplatní jen tehdy, jestliže pohledávka nebyla dlužníkem dobrovolně splněna ani dodatečně a nezanikla-li ani jiným způsobem. Akcesorickým je zadržovací právo zejména proto, že vzniká pouze tehdy, vznikla-li platně také pohledávka, k jejímuž zajištění slouží, a že dochází k jeho zániku, zanikla-li zajištěná pohledávka.

Zadržovací právo je - jak vyplývá též ze zařazení jeho právní úpravy do Části druhé občanského zákoníku - věcným právem, charakterizovaným - spolu se zástavním právem a věcným břemenem - jako "právo k věci cizí".

Věřitel může zadržet cizí movitou věc jen tehdy, má-li ji u sebe - jak nepochybně vyplývá z ustanovení § 176 odst. 1 občanského zákoníku - "právem" (tj. na základě smlouvy nebo jiného právního důvodu), má-li pohledávku proti osobě, které by jinak (kdyby nevyjádřil svou vůli věc zadržet) byl povinen věc vydat, a, s výjimkou podání návrhu na prohlášení konkursu na majetek dlužníka, nebylo-li mu při předání věci uloženo, aby s ní naložil způsobem, který je neslučitelný s výkonem zadržovacího práva.

Na základě smlouvy může věřiteli věc předat nejen její vlastník; podle ustálené judikatury soudů může smlouvu o dílo, jejímž předmětem je oprava nebo úprava věci, popřípadě jinou smlouvu, s jejímž provedením (uskutečněním) je spjata předání (odevzdání) věci druhému účastníku, platně uzavřít (jako objednatel opravy nebo úpravy věci anebo jiné činnosti) i ten, kdo není vlastníkem věci (srov. například Zhodnocení rozhodování soudů ve sporech ze zhotovení věci na zakázku a z opravy nebo úpravy věci provedené býv. občanskoprávním kolegiem Nejvyššího soudu ČSR, které bylo uveřejněno pod č. 12 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1989), a proto "právem" má věřitel u sebe movitou věc též tehdy, předal-li mu ji na základě platné smlouvy nebo jiného právního důvodu její "nevlastník".

Došlo-li k uzavření platné smlouvy o dílo, je objednatel povinen za podmínek uvedených v ustanovení § 546 obchodního zákoníku zaplatit zhotoviteli cenu díla. Z titulu smlouvy o dílo zhotovitel tedy má (může mít) pohledávku spočívající v ceně díla jen vůči objednateli; to platí i tehdy, není-li objednatel vlastníkem věci, které se dílo týká. Vlastník věci v takovém případě nemá vůči zhotoviteli žádné závazky; nemůže je mít - jak správně dovodily soudy - ani z důvodu vydání bezdůvodného obohacení, neboť zhotovitel plnil na základě smlouvy (platné smlouvy) a nikoliv bez právního důvodu, z neplatného právního úkonu, z právního důvodu, který odpadl, z nepoctivých zdrojů nebo za jiného, co měl po právu plnit sám, s nimiž je podle § 451 a § 454 občanského zákoníku spojen vznik závazku z bezdůvodného obohacení.

Ten, kdo věc podle platné smlouvy nebo z jiného právního důvodu převzal, je povinen ji vrátit (vydat) tomu, kdo mu ji odevzdal, ledaže by bylo stanoveno (sjednáno) vrácení (vydání) věci někomu jinému. Hovoří-li se tedy v ustanovení § 175 odst. 1 občanského zákoníku o "osobě, jíž by jinak byl povinen věc vydat", rozumí se tím osoba, která věřiteli věc podle platné smlouvy nebo z jiného právního důvodu odevzdala, popřípadě jiná osoba, o níž bylo v platné smlouvě (jiném právním důvodu) stanoveno (sjednáno), že jí věc bude předána (vydána), a které by věřitel proto věc - kdyby neprovedl její zadržování - vrátil (vydal). Zákon po tom, kdo je povinen vydat cizí movitou věc, nevyžaduje (a ani by to nebylo dobře možné), aby posuzoval (zkoumal), kdo (zda osoba, která mu věc odevzdala, nebo někdo jiný) má k věci vlastnické nebo jiné právo, které ho opravňuje k držení a užívání věci; při splnění této své povinnosti může vycházet jen ze smlouvy nebo z jiného titulu, na základě kterých věc platně (v souladu se zákonem) převzal.

Zadržovací právo vzniká na základě jednostranného právního úkonu oprávněné osoby (věřitele), kterým vyjádřila svou vůli movitou věc zadržet (srov. § 177 odst. 1 občanského zákoníku); vyrozumění dlužníka o zadržování věci a o jeho důvodech má jen notifikační povahu a není předpokladem pro zřízení zadržovacího práva. Protože zadržovací právo věřitele opravňuje, aby si ponechal věc, kterou by "jinak" musel vrátit (vydat), vyplývá z toho mimo jiné, že pro odpověď na otázku, kdo je osobou, jíž by jinak byl povinen věc vydat, je rozhodný stav v době, kdy oprávněná osoba (věřitel) vyjádřil (projevil) svou vůli věc zadržet. I kdyby se v budoucnu změnila (mohla změnit) hlediska významná pro určení, které osobě by jinak věřitel "byl povinen věc vydat", nemůže to mít pro vznik zadržovacího práva jakýkoliv právní význam; platně zřízené zadržovací právo tu jako věcné právo k věci cizí působí až do doby, dokud některým ze

způsobů uvedených v ustanovení § 180 odst. 1 a 2 občanského zákoníku nezanikne.

Z uvedeného vyplývá, že není správný názor soudů, podle kterého zadržení věci "platí" jen vůči tomu, vůči komu má oprávněná osoba pohledávku, a "pouze za předpokladu, že by se jednalo o věc v jeho vlastnictví". Kromě toho, že soudy v rozporu se zákonem považovaly za významné pro zřízení zadržovacího práva to, že žalovaný neměl vůči žalobci žádnou pohledávku, nemůže jejich názor obstát též proto, že nevzaly náležitě v úvahu, že zadržovací právo není závazkovým právním vztahem, ale věcným právem "k věci cizí", které působí ve prospěch oprávněné osoby (věřitele) vůči každému, tedy i proti vlastníku zadržené věci.

Souhlasit nelze ani s názorem soudů, že by se žalovaný nemohl úspěšně domáhat uspokojení své pohledávky za M. K. z výtěžku prodeje předmětného automobilu proto, že je ve vlastnictví žalobce a že by žalobce z tohoto důvodu dosáhl jejího vyloučení ze zpeněžení.

Výkonem rozhodnutí prodejem movitých věcí (§ 321 až § 334a o.s.ř.) mohou být postiženy také věci, které byly ve smyslu ustanovení § 175 občanského zákoníku zadrženy za účelem zajištění pohledávky věřitele, a to tehdy, byl-li věřitel ochoten je vydat ke dražbě a byly-li tedy pojaty do soupisu (srov. § 55 vyhlášky č. 37/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů). Výtěžek prodeje zadržené věci (samozřejmě jen do výše zajištěné pohledávky s příslušenstvím) soud vyplátí věřiteli pohledávky zajištěné zadržovacím právem; v případě, že věc byla sepsána ve prospěch více věřitelů, ustanovení § 331a odst. 1 věty první o.s.ř. a § 179 občanského zákoníku věřiteli přiznávají právo na uspokojení pohledávky zajištěné zadržovacím právem k prodané věci před jinými věřiteli, a to i před zástavním věřitelem. Skutečnost, že vlastníkem prodávané věci je jiná osoba než povinný (dlužník), není důvodem, pro který by mohla být movitá věc, na níž vázne zadržovací právo, vyloučena z výkonu rozhodnutí nebo pro který by výkon rozhodnutí mohl být zastaven. Obdobně jako při výkonu rozhodnutí prodejem zadržené movité věci se postupuje v exekuci prováděné podle zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů (ve znění pozdějších předpisů) [srov. § 69 exekučního řádu]. Při veřejné nedobrovolné dražbě, prováděné podle zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách (ve znění pozdějších předpisů), má věřitel pohledávky zajištěné zadržovacím právem postavení dražebního věřitele (srov. § 36 odst. 3 tohoto zákona); doloží-li, že má draženou movitou věc ve svém držení, bude pohledávka zajištěná zadržovacím právem uspokojena z výtěžku dražby jako pohledávka první třídy (srov. § 39 odst. 7 a § 60 odst. 1 a 2 tohoto zákona), i když věřitelovým dlužníkem je jiná osoba než vlastník vydražené věci. Nelze proto úspěšně dovozovat, že by z výtěžku prodeje (jiného zpeněžení) zadržené věci nemohla být uspokojena jiná pohledávka, než která odpovídá dluhu vlastníka zadržené movité věci.

Z uvedených důvodů dospěl Nejvyšší soud ČR k závěru, že věřitel může zadržet podle ustanovení § 175 občanského zákoníku cizí movitou věc, má-li pohledávku vůči osobě, která sice není jejím vlastníkem, avšak mu věc na základě platné smlouvy nebo z jiného právního důvodu předala nebo jí má věc podle platné smlouvy nebo z jiného právního důvodu odevzdat.

Protože rozsudek odvolacího soudu není správný, Nejvyšší soud České republiky jej podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty za středníkem o.s.ř. zrušil a věc podle ustanovení § 243b odst. 3 věty první o.s.ř. vrátil Krajskému soudu v Ostravě k dalšímu řízení.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)